

การค้าต่างตอบแทน

(Countertrade)

ปรียาลักษณ์ โภภะวนิก

1. Countertrade : คำจำกัดความและวิธีการค้า

Countertrade เป็นวิธีการค้าระหว่างประเทศที่กลุ่มประเทศสังคมนิยม ตะวันออกนำโดยสหภาพโซเวียตนำมาใช้หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และได้เริ่มแพร่หลายสู่ ภูมิภาคต่าง ๆ ของโลกหลังจากวิกฤติการณ์น้ำมันในครั้งที่ 2 เมื่อปี 2522

Countertrade เป็นรูปแบบหนึ่งของการกีดกันการค้า (Protectionism) ในทาง ราชการไม่ได้กำหนดคำจำกัดความที่แน่นอน จึงมีชื่อ เรียกแตกต่างกันออกไปตามความนิยม ได้แก่ คำว่า "การค้าต่างตอบแทน" "การค้าในลักษณะแลกเปลี่ยน" "การค้าแบบแลก เปลี่ยนสินค้า" เป็นต้น

Countertrade เป็นการค้าแบบเพียงพากัน โดยที่ประเทศผู้ขายส่งสินค้าจะต้อง ขายโดยมีเงื่อนไขที่จะซื้อสินค้าตอบสนองจากประเทศผู้ซื้อในลักษณะต่อไปนี้

1) Barter เป็นการแลกเปลี่ยนสินค้าโดยตรงในมูลค่าเท่ากันระหว่างคู่ค้า ทั้งสอง โดยไม่ต้องมีการชำระเงิน Barter เป็นที่นิยมในหมู่ประเทศกำลังพัฒนาที่ขาด แคลนเงินตราระหว่างประเทศ เช่น แอฟริกา อาเซียน เมริกา ประเทศผู้ผลิตน้ำมัน บางประเทศ ฯลฯ สินค้าที่แลกเปลี่ยนกันมาก เป็นสินค้าขั้นปฐม

2) Counterpurchase เป็นการค้าที่ผู้ขายสัญญาไว้ว่าจะซื้อสินค้าในจำนวน เท่ากันหรือตามสัดส่วนของยอดขายสินค้าภายในระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจจะนานถึง 5 ปี สัญญาการค้าแบบ Counterpurchase มี 2 ฉบับ ได้แก่ สัญญาซื้อขายปกติ และ สัญญาซื้อตอบแทน ตัวอย่างเช่น สัญญา Counterpurchase ร้อยละ 40 หมายความว่า ผู้ขายซึ่งขายสินค้าไปรับชำระเงินค่าสินค้าตามสัญญาร้อยละ 40 ก็จะขายใน สัญญาซื้อตอบแทน ผู้ขายจะต้องซื้อสินค้าตอบแทนจากผู้ซื้อร้อยละ 40 ของยอดขายที่ ตนเองได้รับจากผู้ซื้อไม่ว่าจะเป็นสินค้าที่ผู้ซื้อขายให้โดยตรงหรือผู้ซื้อคงสิทธิ์จากบุคคล ที่สามที่ได้ตามสัญญาไว้ ระยะเวลาหรือเงื่อนไขในข้อตกลงจะระบุไว้ใน Letter

of Intent ซึ่งปกติจะมีระยะเวลา 6 - 10 เดือน Counterpurchase เป็นวิธีการส่งเสริมการขายที่ผู้ขายได้เปรียบมาก แต่ผู้ซื้ออาจจะเสียเวลาค่อยนานกว่าสินค้าตามข้อตกลงจะขายได้ Counterpurchase เป็นที่นิยมในยุโรปตะวันออกและประเทศไทยกำลังพัฒนาโดยเฉพาะอินโดนีเซีย ในด้านการชำระเงินก็มีการเบิก Letter of Credit (L/C) หรือการชำระเงินด้วยวิธีอื่นตามปกติ

3) Compensation เป็นการค้าที่ขายตกลงจะซื้อสินค้าทั้งหมดหรือบางส่วนจากผู้ซื้อในสัญญาฉบับเดียวกัน ผู้ขายเสียเปรียบมาก เพราะผู้ขายจะได้รับเงินค่าสินค้าที่ส่งไปเมื่อผู้ซื้อตกลงใจเลือกซื้อสินค้าศื้นจากผู้ขายได้แล้วเท่านั้น ผู้ขายจึงต้องพยายามเลือกหาผู้ซื้อที่มีความต้องการจะเลือกซื้อสินค้าอย่างจริงจังจะไม่เสียเปรียบ เพราะถ้าไม่มีสินค้าที่ผู้ซื้อต้องการสัญญาซื้อศื้นอาจยืดยาวไปโดยไม่มีกำหนดได้ บางครั้งสินค้าที่ขายไปก็หาย เป็นของชำร่วยสำหรับผู้ซื้อ ยิ่งกว่านั้น โครงการส่งเสริมการส่งออกของรัฐบาลในประเทศไทย ฯ มักจะไม่ครอบคลุมการขายแบบ Compensate เพราะสัญญาซื้อและการขายศื้นที่อยู่ในฉบับเดียวกัน การขอสินเชื่อส่งออกหรือการขอค้าประภันการส่งออกจะอยู่ในมูลค่าของยอดขายทั้งด้วยยอดซื้อศื้น เท่านั้น แต่สำหรับสัญญาที่มีการซื้อศื้น เค้มจำนวนจะไม่ได้รับสินเชื่อเลย ผู้ขายจึงมีความเสี่ยงสูง

4) Buy-Back เป็นรูปหนึ่งของการแลกเปลี่ยนสินค้าที่นิยมกันในช่วง 10 ปีก่อนที่ผ่านมา ซึ่งผู้ขายสินค้าทุนดองประสบความยากลำบากในการขาย เพราะสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ การผลิตลดลง และสินค้าขายได้ยาก ทำให้เครื่องจักรไม่เป็นที่ต้องการในตลาด ผู้ขายสินค้าทุนจึงต้องเสนอเงินไขที่ต่ำสุด เพื่อขายสินค้าทุน นั่นคือ เสนอขายสินค้าทุนแลกกับสัญญาซื้อศื้น สินค้าที่ผลิตจากเครื่องจักรหรือสินค้าทุนที่ผู้ขายให้บางส่วนหรือทั้งหมดและน้อยครึ่งอาจมีการคงเหลือเกินกว่ามูลค่าสินค้าทุนที่เป็นได้ ผู้ขายตามสัญญา Buy-Back มากเป็น เอ เย่นด์ ศัพท์แทนของผู้ผลิตสินค้าทุน สัญญามักจะยาวนานและมีจำนวนเงินสูง

สินค้า Buy-Back ของทางด้านผู้ขายสินค้าทุนไม่ต่างจากสินเชื่อส่งออกระยะยาว ได้แก่ สินเชื่อสนับสนุนการส่งออกของรัฐบาล โครงการประภันสินเชื่อส่งออก สินเชื่อผู้ซื้อผู้ขายสินค้าและสินเชื่อความวงเงินระหว่างธนาคาร แต่ส่วนใหญ่

ผู้ขายมักจะต้องการลิน เชื่อสนับสนุนการส่งออกจากเรือบานาล เพราะมักจะมีเงื่อนไขที่ดีที่สุด

ลักษณะของลิน เชื่อโครงการขายลินค้าทุนระยะยาวมีลักษณะดังนี้

- ผู้ซื้อเปิด L/C ให้ผู้ขายใช้ประโยชน์จากการเงินมีจังกว่าจะลินสุด

ความสัญญา L/C

- สินเชื่อรหัสทางธนาคาร (bank-to-bank credit) ธนาคารผู้ให้กู้ขายวงเงินสินเชื่อให้ธนาคารของประเทศไทยซื้อลินค้าทุน ธนาคารผู้ซื้อจะหักคืนลิน เชื่อบีตามสัญญางานกว่าจะลินสุดภาระหนี้ลินกัน

- การให้ลิน เชื่อแก่ผู้ซื้อโดยผู้ซื้อออกตัวสัญญาไว้เงิน (Promissory Notes) ค้ำประกันโดยธนาคารกลางหรือธนาคารในประเทศ ประเทศไทยให้แก่ผู้ขายหรือผู้ให้ลิน เชื่อแก่ผู้ขายเพื่อนำไปขึ้นเงินตามระยะเวลา ซึ่งผู้ขายอาจนำ P/N นำไปขายลดได้โดยไม่ต้องแจ้งแก่ผู้ซื้อซึ่งเป็นผู้ออกตัว

มูลหายาส่าศัญ คือ ลินเชื่อส่งออกมีความไม่แน่นอนในเรื่องระยะเวลา โครงการอาจล่าช้าโดยเฉพาะในประเทศด้อยพัฒนาทำให้การจ่ายดิน เป็นลินค้าออกตามวงเงินลิน เชื่อไม่เป็นไปตามเวลากำหนด ทำให้เกิดดันทุนแก่ผู้ขายเพิ่มขึ้นจนขาดทุนได้ ดังนั้นผู้ส่งออกควรจะต้องทำสัญญาคิดส่วนเพิ่มของดันทุนในการล่าช้าไว้ด้วย เป็นแรงผลักให้โครงการสำเร็จโดยเร็ว

5) Offest Deal เป็นรูปแบบที่เริ่มนิยมมาก ผู้ขายจะเป็นผู้ซัดหาเงินตราต่างประเทศมา เพื่อซื้อลินค้าจากผู้ซื้อหรือสร้างอุตสาหกรรมใหม่ในประเทศ ประเทศไทยซื้อลินค้าคน ซึ่งสามารถจะส่งขายได้เงินตราต่างประเทศมาชำระหนี้ผู้ขายได้ วิธีการนี้เป็นที่นิยมของบริษัทข้ามชาติค่าย ๆ และองค์กรค้าของรัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่รัฐบาลท่านใดที่สั่งลินค้าเข้า มักจะใช้กับลินค้าอาวุโส เครื่องยนต์ เครื่องมือ เครื่องจักร วัสดุดิบ หรือการก่อสร้างติดตั้งสนามบินท่าฯ สถานีพลังงานฟิส่าศัญ ฯลฯ

การชำระเงินทักษะมีกับงบประมาณการสั่งเข้าของรัฐบาลของประเทศไทย
ผู้ซื้อหรือรับเงินค้าลินค้าจากผู้ซื้อ ภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาล

- 6) Triangular Trade การค้าแบบสามฝ่ายในกรณีผู้ขายต้องซื้อ

ฉบับที่ไม่ต้องการจากผู้ซื้อจึงต้องหาประเทศที่ 3 มาซื้อแทน

ลักษณะของการค้า CT จะเป็นประโยชน์มากน้อยขึ้นกับสถานการณ์ของแต่ละประเทศและอำนาจการต่อรอง ถ้าฝ่ายใดมีอำนาจต่อรองสูงก็สามารถจะเลือกวิธีการและเงื่อนไขสัญญาที่ได้เปรียวกว่าได้สำเร็จมากกว่าฝ่ายที่มีอำนาจการต่อรองน้อยกว่า

2. Countertrade มีจุดมุ่งและอนาคต

หลายประเทศที่เคยใช้เย้อวิธีการ countertrade (CT) เป็นการถอนทั้งสุ่ยคิดคำรบพ์และหักคิดของชาวโลกที่เคยต่อต้านการค้าแบบ CT กำลังจะเปลี่ยนแปลงไป CT กำลังเป็นวิธีการค้าที่น่าเลื่อมใสที่หลายประเทศถอนชื่นชม และสนับสนุนอย่างไม่เปิดเผย แม้แต่ประเทศที่พัฒนาแล้วก็ เช่นจะมีใจเงิน เอียงว่า CT เป็นค่าตอบของภาระภัยทางการค้าได้ดีที่สุดในขณะที่เศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกและกลไกเป็นของผู้ซื้อ ดังนั้นรัฐบาลของประเทศไทยจึงถอนสนับสนุนให้เอกชนทำการค้าแบบ CT แทนรัฐบาล การค้า CT นี้ชัดค่อนต้องของภาระค่าตอบของโลก เช่น GATT, OECD, IMF ซึ่งสนับสนุนให้มีการค้าเสรี แต่บางครั้งองค์การเหล่านี้ชัดแยกกันเอง เมื่อมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เมื่อ IMF เข้าไปทำการให้ประเทศสูญเสียที่ขาดแคลน เงินตราต่างประเทศหาย เงินชำระหนี้ ก็ต้องอาศัย CT แม้แต่สหราชอาณาจักร ซึ่งเป็นผู้ศักดิ์ศรี CT มากที่สุด ก็มีผู้แทนการค้ามุ่งตรงไปทำสัญญาการค้า CT กับประเทศไทยด้วย ๆ เช่น บรัสเซล เบ็กซิโก และเกาหลีใต้ ฯลฯ ประเทศไทยมีความช่วยเหลือในการลดต้นทุนการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กัมพูชา ลาว ประเทศสังคมนิยมซึ่งมีความช่วยเหลือในการลดต้นทุนการค้า เช่น CT เป็นตัวผลักดันการค้ากับประเทศไทย ประเทศไทยและตะวันตกมีความจำเป็นต้องหันมาพึ่ง CT เพื่อให้แผนพัฒนาของตนประสบความสำเร็จ และสำหรับประเทศไทยด้วยพัฒนาการค้า CT เป็นที่น่าเอียวนใจเมื่อขาดแคลน เงินตราต่างประเทศ และการกู้เงินตราต่างประเทศ ห้าได้ยาก CT จึงเป็นวิธีการค้าที่จำเป็นต้องเลือกปฏิบัติ

ปัจจุบัน CT ได้เผยแพร่ไปทั่วโลก โดยมีประเทศไทยในเขตตะวันออกกลางและแอฟริกา และลัตินอเมริกาน เป็นศูนย์ GATT คาดว่า CT มีส่วนในการค้าโลกประมาณร้อยละ 8 หรือ 160 พันล้านдолลาร์ต่อปี OECD ประมาณว่ามีร้อยละ 10-20, Business International Corp. วิจัยว่า มีประมาณร้อยละ 10 แหล่งข่าวบางแห่งก็เชื่อว่า เมื่อร่วมสหติที่ไม่แจ้งชัดจำนวนมากเข้าไว้ด้วยกัน CT จะมีประมาณร้อยละ 30

อนาคตของ CT ในปี 2528 มีผู้เชี่ยวชาญหลายฝ่ายคาดการณ์ไว้ว่า CT จะมีส่วนร่วมในโครงการใหญ่ ๆ เพิ่มมากขึ้นแทนการแลกเปลี่ยนสินค้าธรรมด้า CT จะมีส่วนในการค้าสินแร่จนสิ้นแร่ เนื่องจากมีฐานะเป็นเงินสดสกุลหนึ่งที่แลกเปลี่ยนสินค้าธรรมด้า CT จะขยายตัวเด่นชัดในวงการเชียร์ อัลจีเรีย กีร์ช และประเทศไทยในลักษณะ Counterpurchase แต่จะเกิดปัญหาในเรื่องคุณภาพของสินค้าที่ไม่สมดุลย์กับการค้าขนาดใหญ่ที่มีจำนวนมาก ภูมิภาคภาคเออเชียจะเป็นจุดเด่นที่สุดที่ CT จะขยายตัวติดตามด้วยญี่ปุ่นและภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การทำ CT ด้วยน้ำมันจะก่อให้เกิดการซัดแย้งกันมากขึ้นในกลุ่ม OPEC ประเทศอิรัก อิหร่าน ลิบยา จะทำ CT มากขึ้นเพื่อชำระสินค้าเข้า ทำให้มีการลักลอบผลิตน้ำมันเพิ่มอย่างลับ ๆ มากขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุของการตัดราคาห้ามได้ สหราชบูรพาชน tộcที่ไม่มีความชำนาญใน CT จะหันมาใช้บริการบริษัทการค้าใหญ่ เช่น Sear, Phibro, Cargill ฯลฯ ในระยะแรก ๆ แต่หลังจากที่เริ่มมีความชำนาญจะหันมาทำ CT ในขั้นตอนการค้ารายย่อยตัวคนเองสำหรับการค้าบริโภคหรือสินค้าอุดสาಹกรรมขนาดย่อม อุดสาหกรรมขนาดใหญ่ในประเทศไทยพัฒนาแล้วจะสนับสนุนแผนกการค้า CT ของตนเองมากขึ้น เช่น General Moter, Northrop, British Aerospace

ปี 2528 นี้ จะเป็นปีศักดินสำหรับองค์กรการท่องเที่ยวที่สุดที่เหมาะสมในการทำ CT ตั้งนั้น ธุรกิจบางแห่งอาจทดสอบ แต่องค์กรใหม่ ๆ จะแทรกตัวเข้ามาด้วยแนวทางเฉพาะส่วน ซึ่งเน้นพื้นที่และเทคโนโลยีเชิงของตนเอง CT ในโครงการจะก่อให้เกิดความรู้ความชำนาญใหม่แก่ประเทศไทยกำลังพัฒนา และจะช่วยให้มีการพัฒนาสินค้าที่น่ามาทำ CT ให้ดีขึ้นเพื่อช่วยให้องค์กรนั้นหาตลาดสินค้านี้ได้ดีขึ้น

สำหรับอนาคตจะมีส่วนร่วมในการบริการ CT มากขึ้น ธนาคาร many ธนาคารอาจจะต้องปรับเปลี่ยนสินค้าที่ทำหน้าที่เฉพาะ เพื่อให้เกิดความชำนาญที่จะบริการลูกค้าให้ดีที่สุดยังจะเป็นก้าวไปของบริษัทเอง แต่ CT จะมีก้าวไปเมื่อธนาคารทำได้สำเร็จเท่านั้น เพราะต้นทุน CT สูง และมักจะล้มเหลวในการเจรจา แต่บางครั้งการติดต่อ CT ง่ายดายในประเทศไทย CT เป็นปกติวิสัย ไม่ต้องอาศัยความชำนาญในการติดต่อเจรจา สำหรับในบางประเทศการตกลงกับคู่ค้าอาจง่ายดาย แต่การติดต่อกับธนาคารกลางและหน่วยราชการอาจลำบากกว่า บริการที่ธนาคารสนใจ CT น่าจะพิจารณาที่สุด ได้แก่

วิธีการของ Centrobank นับว่าดีที่สุดด้วยการแบ่งผู้เชี่ยวชาญไปตามภูมิศาสตร์ ทำให้เกิดความชำนาญตามพื้นที่มากขึ้น Centrobank คิด Margin ร้อยละ 1 ในการบริการ CT และ ร้อยละ 1 ใน การบริการสินเชื่อ

วิธีการของ Citibank ให้บริษัทการค้าของตนทำ CT เพราะกฎหมายสหราชอาณาจักรให้อนาคตทำ CT โดยตรง Citibank จะให้บริษัทการค้าของตนนำสินค้าจากประเทศเดียวกันมาด้วยการให้สินเชื่อส่งออกในรูปของ CT ซึ่งประเทศนั้นจะต้องยอมรับสินค้าเข้าที่ Citibank พยายามเสนอขายให้

ด้วยเหตุผลที่ CT เป็นบริการที่ดึงดูดลูกค้าธนาคาร แต่ก็อาจเป็นดันทุนมากกว่ากำไรมากของธนาคาร ดังนั้น บางธนาคารก็เลือกจะบริการเฉพาะลูกค้าที่จะนำกำไรมากให้เท่านั้น

จากการคาดคะเนเหล่านี้ จะเห็นว่า CT นั้น เริ่มเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แล้วสำหรับการค้าโลก วิธีการค้าแบบ CT กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วอย่างที่ทุกประเทศต้องให้ความสนใจอย่างจริงจัง

3. Countertrade กับประเทศไทย

เมื่อปี 2524 ประเทศไทยจะประสบปัญหาการลดลงของราคสินค้าส่งออกในสินค้าชนิดปฐม เช่น ข้าว น้ำดื่ม ข้าวโพด มันสำปะหลัง ฯลฯ แม้ว่าความสามารถในการผลิตและการตลาดจะดีขึ้น แต่ก็ต้องประสบกับการแข่งขันมากในตลาดโลก ความพยายามในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตต้องอาศัยทุนเพิ่มขึ้นจากการเพิ่มน้ำท่วมและสารก่อจั๊ดศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งส่วนใหญ่ต้องส่งเข้ามา แต่ราคาของเหล่านี้เริ่มเพิ่มสูงขึ้นทำให้ดันทุนเพิ่มขึ้นอีก

นโยบายของรัฐบาลได้พยายามลดดันทุนชាយา โดยมุ่งที่จะหาช่องบุญประมาณ

1 ใน 3 ของความต้องการในประเทศไทยจำนวนน่ายแก่ชาวนาในราคากลางๆ แต่เนื่องจากปัจจัยที่ต้องการซื้อมีจำนวนมาก รัฐมนตรีกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัง เสนอการค้าเพื่อแลกเปลี่ยนกับการซื้อปุ๋ยร่วมกับกระทรวงพาณิชย์และนำเสนอด้วยรัฐมนตรีซึ่งได้รับการอนุมัติ เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2524 การเริ่มต้นการค้า CT ในครั้งนี้เป็นแรงผลักดันให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาถึงทางการท่าสัญญาสองฝ่าย เพื่อชื่อทางสินค้าทุนเพื่อ

การเกษตรโดยมีรัตภูประสังค์ดังนี้

1) เพื่อซื้อสินค้าทุนที่ใช้ในการเกษตรแบบแลกเปลี่ยน โดยเริ่มจากบุญ

เคมี และอาจจะขยายเป็นสินค้าอื่น เช่น สารกำจัดศัตรูพืช เครื่องจักรกลเกษตร ฯลฯ ทั้งนี้จะได้นำมาจัดจำหน่ายแก่เกษตรกรในราคากู้กว่าห้องตลาดต่อไป

2) เพื่อขายสินค้าเกษตรชนิดสำคัญที่ประสบปัญหาแบบแลกเปลี่ยน เช่น

ข้าว ข้าวโพด ยาง มันสำปะหลัง ฝ้าย น้ำตาล

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาดังนี้

1. การแลกเปลี่ยนข้าวโพดกับบุญจากรัสเซีย เป็นการทำสัญญาระหว่างองค์การตลาดเพื่อการเกษตร (อตก.) กับรัสเซียเพื่อแลกข้าวโพด 200,000 เมตริกตัน กับบุญ 16-20-0 จำนวน 103,736 เมตริกตัน ผ่านบริษัทบูรพา อิมเมชัน เดอร์ เนชั่นแนล จำกัด (UMC) ซึ่งเป็นตัวแทนของรัสเซียในปี 2524

2. การแลกเปลี่ยนข้าวโพดกับบุญจากโรมาเนีย อตก. คงลงขายข้าวโพด 200,000 เมตริกตันกับบุญ 123,834 เมตริกตันในปี 2524 แต่ระยะต่อมาข้าวโพดรากษาสูงขึ้นมา ทำให้ไทยต้องเสียเปรียบต้องซื้อบุญตามสัญญาร้อยละ 25 (จำนวน 30,988 เมตริกตัน) เป็นค่าปรับ

3. การแลกเปลี่ยนมันสำปะหลังกับบุญจากเกาหลีได้ในปี 2525 อตก. ได้ตกลงกับไอล์ดอิน เดอร์ เนชั่นแนล แห่งเกาหลีได้เพื่อทำสัญญาซื้อขายระยะ 4 ปี ดังนี้

ปี 2525 แลกมันสำปะหลัง เส้น 88,000 เมตริกตันกับบุญ 50,000 เมตริกตัน

ปี 2526 แลกมันสำปะหลัง เส้น 60,000 เมตริกตันกับบุญ 100,000 เมตริกตัน

ปี 2527 แลกมันสำปะหลัง เส้น 60,000 เมตริกตันกับบุญ 100,000 เมตริกตัน

ปี 2528 แลกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง 185,000 เมตริกตันกับบุญ 110,000 เมตริกตัน

การทำ CT ในระดับรัฐบาล เป็นการค้ากับกลุ่มสังคมนิยมทั้งสิ้น ทั้งนี้

เพื่อการสนับสนุน CT โดยตรง ขัตต์ของการค้าเสรีที่ไทยให้การสนับสนุนอยู่ ผลดีจาก

การทำ CT ในระดับรัฐบาลช่วยให้มาตรฐานการผลิตทันทุนสินค้าทุนเพื่อการเกษตรของรัฐบาล

ได้ผล ชาวนาได้ปุยราคากูมมาใช้ โดยที่ประเทศไทยไม่ต้องเสียเงินตราต่างประเทศในการซื้อปุย เพราะการนำสินค้าที่มีอยู่ในประเทศไทยและส่วนใหญ่จะนำเข้าไปเปิดตลาดใหม่ ๆ ได้ แต่สิ่งที่รัฐบาลจะต้องพึงระวัง ก็คือ ราคาสินค้าหลังจากการตกลงขาย CT อาจจะสูง ตัวสูงขึ้นอย่างไม่ถูกต้อง ทำให้การคำนวณต้นทุนติดผลลัพธ์และขาดทุนได้รึเปล่า เป็นดังท่านมาตรากรากรแก้ไข มิฉะนั้นจะก่อให้เกิดผลเสียอย่างใหญ่หลวงต่อการค้าแบบ CT ได้อย่างไรก็ตี รัฐบาลได้เห็นความสำคัญใน CT และเริ่มส่งเสริมภาคเอกชนอย่างกว้างขวาง

ทางด้านเอกชนได้มีการตกลงค้าแบบ CT ขยายตัวขึ้นหลายรายการ เมื่อต้นปีนี้ เอกชนเริ่มหันมาสนใจการค้า CT มากขึ้น จากตัวอย่างการค้า CT ของรัฐบาลที่ประสบความสำเร็จ เป็นอันดีและที่ทำของรัฐบาลก็ไม่ได้ตัดค้านในเรื่องนี้ทำให้เอกชนมั่นใจขึ้น ผู้นำการค้า CT ที่สำคัญที่สุด ภาคเอกชน คือ บริษัท UMC International ซึ่งเป็นบริษัทการค้าระหว่างประเทศที่มีเครือข่ายครอบคลุมสินค้าเกษตรหลายชนิดในประเทศไทย สัญญาการค้า CT ที่เด่นที่สุด คือ การค้าระหว่าง UMC กับโรมาเนีย ซึ่งมีมูลค่าคงเหลือเป็นวงเงินสูงถึง 750 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในระยะเวลา 5 ปี โดยมีวงเงินการสั่งซื้อรายปีละ 150 ล้านดอลลาร์ ซึ่งเป็นการแลกสินค้าเกษตรหลายชนิดจากประเทศไทย ได้แก่ ข้าวโพด น้ำดừa บันอัดเม็ด กากแฟ กับเครื่องจักรเกษตร เคมีภัณฑ์ และปุ๋ย จากโรมาเนีย ตามสัญญาที่ตกลงกัน เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2528 นอกจากนี้ในอดีตที่ผ่านมา UMC ยังมีการค้าแบบ CT กับรัสเซีย โดยแลกสินค้ามันสำปะหลังอัด เม็ดกับบุญจำวน 1 ล้านตัน เมื่อเดือนเมษายน 2528 การแลกเปลี่ยนข้าว 35% จำนวน 5 หมื่นตัน แลกกับปุ๋ยจากฟิลิปปินส์ เมื่อเดือนเมษายน 2528 นี้ และในระยะเวลาอันใกล้ UMC ยังมีโครงการต่อเนื่องในการเจรจาจะลง ก 2 เพื่อขยายข้าวแลกปุ๋ยกับฟิลิปปินส์และอุ่ทางเจรจา CT กับอิหร่านและประเทศไทย จ ลักษณะประเทศไทยในโครงการนักเนื้อจาก UMC ก็ยังมีบริษัทการค้าอีกจำนวนหนึ่งที่กำลังศึกษาเรื่องพัฒนาทางค้าชายฝั่ง CT อย่างจริงจัง หมายมิชชันที่ดีเยี่ยมตาม UMC ไปบ้างแล้ว เช่น บริษัท เทพพาณิชย์ ขยายปลูกข้าว เอวัน เลิก จำนวน 3 หมื่นตัน และกุ่ย เคมีกับฟิลิปปินส์ฝ่ายบริษัทพี ในระยะเวลาใกล้เลี่ยง กัน UMC บริษัทอุดสาทธารมสั่งแก๊ซ ท่า Counterpurchase เพื่อแลกสั่งแก๊ซกับไวน์ คราบูญจากอิสราเอล ก 3

อนาคตของ การขยายศักดิ์สิทธิ์ CT ในประเทศไทย เกินได้ จำกัดจากการเสนอตัวเพื่อทำ CT จากผู้แทนการค้าจากประเทศ เช่นเชิงพิษามวิ่ง เต้น เข้าหาทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อเสนอขายอินค้านานาชนิดรวมทั้งยุทธิ์ปืน ฯ ลักษณะ เช่น ความต้องการของ CT ในระบบการค้าโลก ทำให้ประเทศไทยให้ความสนใจต่อ CT กันอย่างกว้างขวาง เมื่อรัฐบาลค้า CT สำหรับเชื้อและเกาหลังได้ได้สำเร็จเมื่อว่าจะเป็นการค้าแลกเปลี่ยน เอแพลสินค้าญี่ปุ่น แต่ก็ทำให้เกิดความตื่นตัวในญี่ปุ่นค้าส่งออกรายใหญ่ ๆ มากขึ้น

ความเคลื่อนไหวในภาคธุรกิจจากการศึกษาของหลายฝ่ายได้มีแนวโน้มว่า ธุรกิจจะเข้ามายืนหนาที่ใน CT มากขึ้น โดยเฉพาะการนำ Buy-Back มาใช้ในการซื้อสินค้าทุน โดยการให้กรรมการค้าต่างประเทศ เป็นองค์กรประสานงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์สำคัญในภาคเอกชน ธุรกิจจะเป็นผู้ส่งเสริมชื่อญี่ปุ่นให้มากที่สุด แต่จะไม่เข้าสูงเกี่ยวกับการทำสัญญาใด ๆ เพื่อไม่ให้ขัดกับข้อตกลงการค้าเสรีที่ไทยสนับสนุนอยู่ ข้อเสนอเมื่อกำลังศึกษาต่อไปภายใต้การดำเนินงานของกระทรวงพาณิชย์ ขณะเดียวกัน ทางค้านกระทรวงคลังไทย ให้มุ่งเสนอการทำ CT ยุทธิ์ปืนการต่อทักษะจะส่งเข้ามาในประเทศไทย ทางคณะกรรมการดูแลมนต์ชีดิตตั้งคณะกรรมการระดับชาติมีนายกธนบุรีเป็นประธาน ทำการศึกษาโดยมายและเผยแพร่ทางปฏิบัติของ CT ยังประกอบด้วยกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงรัฐ เกษตรและสหกรณ์การเกษตร กระทรวงการคลัง กระทรวงอุดรธานีและคณะกรรมการและธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งคาดว่าผลการศึกษาจะออกมาระบุในเร็ว ๆ นี้

ที่ทำของธนาคารแห่งประเทศไทย ในเรื่อง CT สนับสนุนการใช้บริษัทการค้าไทย ๆ เพื่อเป็นศักดิ์สิทธิ์ในการประสานความต้องการในสินค้าที่จะทำ CT ส่วนค้านการชำระเงินไม่ว่าจะเป็นค้านการเบิก I/C ตามปกติหรือระบบการหักบัญชีกัน สถาบันการเงินของไทยสามารถทำได้ โดยการสมัครด้านค้าประภากับสถาบันการเงินจากต่างประเทศเพื่อยืนยัน CT หรือเพื่อเป็น

ลูกทางการค้า Countertrade ที่นำสินใจในบางประเทศไทย

ประเทศไทยใช้วิธีการค้าแบบ CT ไม่ว่าจะบางส่วนหรือทั้งหมดหรือ เอแพลสินค้านางประเทศมีประมาณ ๗๐ ประเทศไทยรวมทั้งประเทศไทย เป็นกล่องบางประเทศไทยที่สอนสนับสนุน เอกชนให้ทำ CT ประเทศไทยอุดสากกรรมที่เป็นกล่องมักจะทำ CT เอแพลสินค้านาง

รายการ ได้แก่ ยุทไอยปกรณ์ เครื่องยิน และ Hi-Tech ยกเว้นอสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ที่ทำ Offset ในการซื้อของรัฐบาล ประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะลาดิน อเมริกาและเอเชียที่ประสบปัญหาจากเศรษฐกิจตกค้า ภาระหนักสูง ตลาดจ้างหักค่าเป็นต้องทำ CT แต่มักจะขาดความชำนาญในการค้าและไม่สามารถหาลูกค้ามาทำการแลกเปลี่ยนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยอย่างเช่น ตนโดยนี้เชียร์ช่องออกกฎหมายทำ CT โดยคง ก็ยังทำการค้าแบบ CT ได้ไม่ถึงร้อยละ 10 ของการค้าด่างประเทศ ประเทศญี่ปุ่นนำมันได้พยายามและน้ำมันกับลูกค้ามานาน แต่จะทำให้เมือตลาดขาดเงินสดจริง ๆ ท่านนั้น เมือตลาดดีขึ้นก็เลิกทำ CT ทำให้คู่ค้าประเทศญี่ปุ่นค้าจะต้องศึกษาสถานการณ์ให้ถ่องแท้ เพราเมื่อความเสี่ยงสูง ประเทศกลุ่มสังคมมิยม (COMECON) ทำ CT มาตั้งแต่ปี 2480 โดยมีการค้ากับตะวันตกแบบ CT ประมาณร้อยละ 25 ของการค้าทั้งหมด แต่ส่วนสำคัญจะทำการค้ากับกลุ่มของตนเองและประเทศกำลังพัฒนามักจะทำ CT โดยการคัดลงในระดับรัฐบาลหรือองค์กรรัฐบาลในรูปแบบการชำระเงินที่แตกต่างกัน เป็นกรณีไป ในแต่ละประเทศ (case-by-case basis) ทั้งนี้มีรัตถุประสงค์จะบรรลุความสมดุลย์ทางการค้าเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้ ประเทศไทยก็ถึงเวลาแล้วที่จะเข้ามามีบทบาทในการค้า CT ของโลก เพราเมื่อหัวใจของประเทศไทยไม่อาจจะใช้วิธีการค้าเสรีแต่เพียงอย่างเดียวได้อีกต่อไป การค้า CT อาจเป็นทางออกที่เป็นไปได้ในระยะนี้ ข้อมูลเกี่ยวกับการค้าของประเทศไทย อาจจะสรุปได้ดังนี้

ประเทศไทยเกี่ยวกับการค้า CT ในระดับต่าง ๆ กันจากสถิติเดือนธันวาคม 2527

1. ประเทศที่ทำ CT อย่างถูกต้องตามกฎหมาย (16 ประเทศ) โนลิเวีย อิกวากอร์ โคลัมเบีย อิยิปต์ คอสตาริก้า ชอนดูรัส เชคโกสโลวาเกีย อินโดเนเซีย อิสราเอล โรมาเนีย มาเลเซีย อุรุกวัย เม็กซิโก ยูกสลาเวีย นิวซีแลนด์ ชิลีบันดา

2. ประเทศที่กำลังจะมี CT อย่างถูกกฎหมาย (11 ประเทศ) แองโกลา เคนยา กัวเตมาลา โมแซนบิก อิหร่าน สาธารณรัฐประชาธิรัตน์ แอฟริกาใต้ ไทย ชูดาน แซมเบีย แทนซาเนีย

๓. ประเทศที่มีการทำ CT โดยไม่ต้องมีกฎหมาย (40 ประเทศ)

ล้วนๆ เบอร์นด์ แอลจ์เรีย คิวนา อาร์เจนตินา เอธิโอเปีย บังคลาเทศ GDR เบอร์กิน เฟรช กานา บรามิล กัวยานา บุล加เรีย ชิงก้า สาภพมา อินเดีย อิรัก โอมร็อกโโค อิหร่าน นิการากัว ไอเเวอร์ โคล ไนจีเรีย จามาก้า เกาหลีเนีย จอร์แดน ปากีสถาน ลิบยา เปรู มองดา พิลิปปินส์ มองโกเลีย ไปรแลนด์ เชเนกัล คูนีเชีย โซมาเลีย อุรุกวาย ศรีลังกา สหภาพโซเวียต ทองก้า เวียดนาม

๔. ประเทศที่เป็นกลุ่มต่อ CT (36 ประเทศ) โนสวานา คงก้า กีซ คาเมรูน ชิล กินี 23 ประเทศ ใน OECD(ยกเว้นนิวซีแลนด์) พารากวัย เชียร์ ลิเบีย ชาอยดีอาระเบีย ได้ฟัน เชียร์ สาธารณรัฐอาหรับอามิเรต วาเนซุเอลา

๕. ประเทศที่ศดค้าน CT (๓ ประเทศ) เกษง มาลาวีย ศรีลังก้า เมื่อแบ่งประเทศการค้า CT รายประเทศตามภูมิศาสตร์จะมีรายละ เอียดจุดเด่นของประเทศต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่ม ๑ ยูโรปตะวันตก รัฐบาลฝ่ายทหารจะทำ CT ในสินค้ายุทธิปกรณ์ แต่ฝ่ายพลเรือนเริ่มสนใจ CT มากขึ้นแล้ว

ประเทศกรีนนิยมทำ CT ในโครงการใหญ่ ๆ ของรัฐบาล แต่รัฐบาลมักมีทัศนคติไม่ดีในการติดต่อภายนอก ภารกิจต่อจังหวัด เป็นระดับรัฐบาล

โปรดูกุส มิยมการทำ Offset เพื่อจุดประสงค์ทางการทหาร เป็นอันดับแรก และก้าสัมผัสร่วมกับภายนอก ภารกิจต่อจังหวัด เป็นตราต่างประเทศมากขึ้น ขยายตัวมากขึ้นในการค้าระหว่างรัฐบาล

กลุ่ม ๒ ยูโรปตะวันออก กลุ่มสังคมนิยมใช้ CT เป็นปกติมานานแล้ว เนื่องจากภัยทางล้ำดจำกัดและการขาดแคลน เงินตราต่างประเทศ สถาปัตยกรรมการทำ Buy-Back ระยะยาว เพื่อความร่วมมือกันในระหว่างกลุ่มสังคมนิยม

บุล加เรีย ในอดีตบุล加เรียมีภัยทางล้ำดจำกัดและขาดแคลน เงินตราต่างประเทศ สถาปัตยกรรมการทำ CT ปัจจุบัน บุล加เรียกำลังหันออกจาก Counterpurchase ไปสู่ข้อ

ผลกระทบความร่วมมือด้านการผลิตและการตลาดที่มีลักษณะเป็นไปจากเดิม

เช็คไอกส์โลว่า เกี่ย แม่บ้านการค้า CT มากขึ้น แต่ความนิยมในการค้าเสรียังมีอยู่มาก

เอกสารนันตะวันตก สินค้ามีน้อยชนิด ราคาไม่สามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้ในด้านคุณภาพและลักษณะการส่งมอบสินค้า ชูบานได้ทำรายชื่อบริษัทการค้าในกลุ่มยุโรป ตะวันตกแจกสมาชิกที่สนใจ CT เพื่อการสั่ง เสริม CT ในกรณียังมีอยู่

ห้างการ ไม่อนุญาต CT อายุ ปี เป็นทางการ แต่สถาบันการค้าค่างประเทศ ของห้างการ ก็สนับสนุน Counterpurchase ตั้งแต่ปี 2526 เมื่อห้างการขาดแคลนเงินตรา ค่างประเทศ ห้างการมีสินค้าน้อยให้เลือกและ เป็นการยากที่จะขายให้สถาบันการค้าหนึ่ง แต่ซื้อจากอีกแห่งหนึ่ง ทำให้การคงเหลือ CT มีอุปสรรคมาก

ไปแลนด์ นิยม CT ชนิด Buy-Back แต่ก็ค้าด้วยยาก เพราะมีสินค้าน้อยชนิด ให้เลือก นอกจากรูปแบบการเงินที่ต้องซื้อของจากค่างประเทศ เนื่องจากเป็นจังหวะทำการค้าแบบจ่ายเงินสดหรือแลกเปลี่ยนกันโดยตรง

รูมาเนีย เป็นตลาดที่ค้าขายยากที่สุดในกลุ่มนี้ สัญญามักจะมีเงื่อนไขและบ่อยครั้งผู้ขายจะต้องซื้อสินค้าจากรูมาเนียมากกว่าบุลค่าของที่ขายให้รูมาเนียทึ้งที่สินค้าส่วนใหญ่ คือคุณภาพและราคากลางๆ ก็ ข้อจำกัดกฎหมายการค้าระหว่างประเทศของรูมาเนียปี 2524 บริษัทการค้าระหว่างประเทศของรูมาเนียจะต้องมีมูลค่าเงินตราค่างประเทศ สมดุลทุกไตรมาสของปีเป็นบังคับให้รูมาเนียต้องหาตลาดมากขึ้น

รัสเซีย มีการค้าแบบ CT นานา และมีกรรมการค้าค่างประเทศที่ทำธุรกิจ แบบ CT กับประเทศไทย โดยตรง Buy-Back เป็นวิธีการค้าที่นิยมในการค้าขาย สินค้าทุกชนิดให้โดยเฉพาะสินค้าเคมีภัณฑ์และแก๊ส ลุ่ทางการค้ามีมากถ้าไม่ติดมีดูຫ่า ด้านการเมือง

ยูโกสลาเวีย การสั่ง เข้ามีการควบคุมอย่างเข้มงวดและส่วนใหญ่จะให้สั่งเข้าเฉพาะรัฐอุตสาหกรรม หรือท่าการแลกเปลี่ยนการซื้อกันแต่สินค้าที่เสนอขายไม่ค่อยจะ เป็นที่สนใจของตลาดโลก

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มประ เทศคะวันออกกลาง มีการค้าน้ำมันกับกลุ่มสังคมนิยม โดยการทำ CT เป็นปกติ และส่วนใหญ่จะมีสัญญาจะพยายามกับกลุ่มประ เทศในอเมริกาได้

อัลจี เรีย หันมาทำ CT เพราะขาดแคลน เงินตราต่างประเทศ สินค้าที่นำเข้าในปัจจุบัน เช่น น้ำมันดิบ ปิโตรเลียม พลาสติก ป্রอท น้ำมันมะกอก ไวน์ และอินทรีย์ฟาร์ม อัลจี เรียสนใจแลกสินค้ากับโครงการแบบ Offset มากที่สุด

อีกไปด้วย การค้าส่วนใหญ่ใช้ CT สินค้าสำคัญมี ฝ้าย ผลไม้ ผัก ด้วย
ผ้า เนื้อสัตว์ พลิตภัยจากฟาร์ม ส่วนสินค้าที่ต้องการมีโลหะ บุญ ยา และอุปกรณ์
ก่อสร้าง

อิหร่าน ในระยะที่ขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ จะใช้ CT มาก แต่ระยะหลังที่น้ำมันราคากลับสูง ขายคล่องขึ้นก็ใช้ CT น้อยลง อิหร่านเพียงจะแลกเปลี่ยนน้ำมันกับเครื่องจักร สิ่งหอ จากอิตาลีมูลค่า 100 ล้านดอลาร์ และแลกน้ำมันกับเหล็กจากเยอรมัน

อีซึก ใช้ CT บางครั้งในการค้นน้ำมันดิน โดยเฉพาะกับญี่ปุ่นและฝรั่งเศส
อิสราเอล มักจะทำการค้าแบบแลกเปลี่ยนในจำนวนนึงเท่ากันกับสินค้าของตน
อย่างไม่เป็นทางการ (Barter)

จ/or/เดน เมื่อปี 2527 นายกรัฐมนตรีจ/or/เดนได้ขอร้องให้กระทรวงทบวงกรมคลอดจนองค์การรัฐบาลจัดลำดับความสำคัญแก่คู่ค้าที่สามารถประทับตราชื่อฟอสเฟทและไปรษณีย์เดนในการขายให้จ/or/เดน

ลินยา มักเสนอขายน้ำมันส่วนเกินด้วย CT แบบ Counterpurchase โภค้า เสนอ CT กับน้ำมันแบบ Barter เมื่อส่วนใหญ่ ชาอุดิอาระ เป็นเพียงจ่าออกกฎหมายให้ผู้รับเหมาดำเนินการที่ประมูลงานสร้างบ้าน ต้องมีสัญญาแนบให้ผู้รับเหมาของชาอุดิอาระ เป็นอย่างน้อยร้อยละ 30 ของค่างาน และยังถูกบีบให้ทำ Offset เพื่อดึงดูดทุนและถ่ายทอดเทคโนโลยีจากค่ายชาติโดยเฉพาะในด้านการท่าเหมืองแร่ อาหารสำเร็จรูป เคมีภัณฑ์ และด้านอุตสาหกรรม

ดูนี เซีย CT เริ่มมีความสำคัญขึ้นและทางการกำลังตั้งองค์กร เพื่อ C.T
โดยเฉพาะ โดยมอนให้ Centrade Promotion des Exportation (CEPEX) เป็น^{ผู้รับผิดชอบ}

กลุ่มที่ 4 แอฟริกา การค้า CT เป็นที่สนใจมากในแอฟริกา แต่ยังไม่มีการค้าอย่างจริงจัง

ในจีเรีย สนใจการทำ CT แบบ Barter เมื่อน้ำมันล้นตลาดในปี 2520 - 21 แต่ก็มีการคัดกลั่นน้อยราย

แทนชาเมีย เป็นการค้า CT ในสินค้าเกษตรระหว่างเอกชนกับเอกชน กับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น การค้าธัญญาลกับธัญญาล (G to G) มีการคัดกลั่นกับบุลการ์เซีย ยูกันดา ขอบการค้าเป็นเงินสดมากกว่า CT แต่ก็สนับสนุน CT ในภาคขยายการค้า

แซมเบีย ได้ส่งหบทวนนโยบาย CT และระบบการค้า CT ไว้ชั่วคราว เพราะธัญญาลแซมเบียไม่ต้องการให้มีการค้า CT สำหรับทองแดง แต่อาจจะให้สินค้าอื่น เช่น โภภัลต์ ตะกั่ว สังกะสี ซีเมนต์ ไม้ และน้ำมันดิบ สามารถค้าแบบ CT ได้ ซึ่งนับว่า ได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศูนย์และการค้า Barter ซึ่งเน้นระหว่าง รัฐบาลสม เหล็กและนิเกลอุปกรณ์การพิมพ์

กลุ่มที่ 5 เอเชียเริ่มสนใจ CT มากขึ้น เพื่อส่งเสริมสินค้าส่งออกและเพื่อใช้ส่งสินค้าเข้าดังนี้

- บังคลาเทศ ธัญญาลได้มีการกำหนดใบอนุญาติการส่งเข้าแก่อุดสาทธกรรม ส่งออกและกำหนดการส่งเข้าตามสัดส่วนที่ส่งออก วิธีการ Buy-Back เป็นที่นิยมในการซื้อสินค้าทุน องค์การของธัญญาลก็ทำ CT นานานแล้วในสินค้าประเภท ปอ หนัง ใบชา และธัญญาลกำลังมองหาสู่ทางในการทำ CT สำหรับสินค้าประเภทอื่น การค้า CT ในบังคลาเทศมีสัดส่วนร้อยละ 5 ของการค้าทั้งหมด

- อินเดีย มีการค้า CT กับกัมพูชาและประเทศไทย ในรูปแบบของ Switch กับ Triangle สินค้าที่อินเดียแลก

เปลี่ยนกับรัฐเชียบมีเครื่องมือทางการแพทย์ ผลิตภัณฑ์ยาไวรัสโคโรนา สิ่งทอคุณภาพสูง แลกเปลี่ยนสังเคราะห์และ เคเม็กษ์จากรัฐเชีย โดยมีเป้าหมายการค้ารายปี ส่วนการค้ากับบุคลากรเชียบสัญญา ๖ เดือน แลกใบยาสูบกระไฟฟ์ ฝ่าย เครื่องหนัง และเครื่องชักโครสิ่งทอกับบุญยุทธ์ เรียก โพลีไพรลิน และเครื่องจักรอุดสาทกรรม เป้าหมายการค้าขยายตัวอย่างน่าพอใจ

- ชน รัฐบาลชนส่งเสริม CT มากขึ้น เพื่อการส่งเสริมเงินตราต่างประเทศ และส่งเสริมการส่งออก

- อินโดเนีย เชีย เป็นผู้นำการค้า CT ของประเทศไทยสังคมฯ ในปี 2525 รัฐบาลอินโดเนียเชียได้เน้นมาตรการส่งเสริมการส่งออกเพื่อแก้ไขปัญหาราคาคนนำเข้ามันตกลง โดยผู้ที่ทำสัญญากิจการค้ากับรัฐบาลที่มีมูลค่าสูงกว่า ๕๐๐ ล้านรูเบียร์ จะต้องทำ Counter purchase สินค้าจากอินโดเนียเชียซึ่งประกอบด้วย เชิญน์ ยาง ไกโกะ กะแฟ ไม้สัก อาหารสัตว์ ในชา ของใช้ในบ้าน เพอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์ไม้ และสิ่งทอในจำนวนเงินเท่ากัน

- มาเลเซีย มีท่าน่ายางนโดยเฉพาะ เพื่อคำแนะนำและข้อมูลข่าวสาร เรื่อง CT มาเลเซียบุนถุก้า CT กับกอุ่มประเทศไทยสังคมนิยมและประเทศไทยที่มาเลเซียขาดดุลมาก เนื่องจากการคงเหลือน้ำมันดองทำในระดับรัฐบาลต่อรัฐบาล สัญญาของรัฐบาลจะให้ลำดับความสำคัญแก่ผู้เสนอ CT ก่อนเสนอ แม้ว่าจะไม่มีประกาศเป็นทางการ

- พิลิปปินส์ มี CT นานานแล้ว โดยองค์การค้าระหว่างประเทศไทย (PICT) ทำการค้า CT กับกอุ่มประเทศไทยสังคมนิยมและจีน แต่การค้าพ่วงกอุ่มสังคมนิยมจะทำ เป็นกรณี ๆ สินค้าที่ทำ CT เป็นสินค้าประเภทที่ตลาดจำกัด เช่น สิ่งทอ เครื่องหนัง อุตสาหกรรมขั้นต้นในชนบท

- สิงคโปร์ ประเทศไทยนิยมการค้าเสรีที่สุดก็เริ่มทำ CT แบบ Barter โดยเป็นศักดิ์สิทธิ์แลกเปลี่ยนผลผลิตเกษตรในอินโดเนียเชีย

กลุ่มที่ ๖ ลาตินอเมริกา สนใจ CT เพื่อแก้ปัญหาที่ระหว่างประเทศไทย
แค่ไม่ประสบผลสำเร็จในการค้า CT เท่าที่ควร

- อาเจนติน่า บัญหานีสินได้ทบทวิพากษาให้ดูกะเบี้ยนแพ่งชั้น และพยายามท้ากับประเทศไทยในกลุ่มของตน เช่น ข้อตกลงกับเม็กซิโกในการทำ Compensate
- บรasil เป็นผู้นำในการค้า CT กับกลุ่มสังคมนิยม รัฐบาลเป็นผู้ควบคุมแม้จะไม่มีกฎหมายบังคับ บรasil เอกชนจะต้องพยายามทำการค้าส่งออกสั่งเข้าให้สมดุลย์โดยบังคับให้บรasil เอกชนทำการแสดงยอดการค้าสมดุลย์นี้ตามงวดบัญชี บรasil มีการออกทะเบียนอนุญาติการสั่งเข้าในสินค้านานหัวที่มีมูลค่าสูง โดยมีข้อตกลงแบบ Bilateral กับ 17 ประเทศในกลุ่มสังคมนิยม บรasil มีเรตเทลกและกาแฟ เพื่อแลกกับสินค้าอุดสาหกรรม และมีการตกลงซื้อหนี้มันจากแบงโกลาแลกกับสัญญาสร้าง เชื่อน
- โคลัมเบีย ทำ CT เพื่อสงวนเงินตราค่างประเทศและสั่งเสริมตลาดสำหรับสินค้าออกขั้นปฐม สินค้าสำคัญมีกาแฟ ถ่านหิน น้ำมัน หุน่า โคลัมเบียเพิ่งจะมีกฎหมาย CT เมื่อเร็ว ๆ นี้
- อิกว่าดอร์ สินค้าเกษตรที่ทำ CT ได้แก่ กล้วยหอม ปลา กาแฟ ไกโก๊ะ ฟ้า ไม้ น้ำมัน ฯลฯ ซึ่งมักจะประสบสนับสนุนขาดตลาด ผู้ทำการค้าอิกว่าดอร์ต้องศึกษากฎหมายบังคับปี 2524 ให้ละเอียด
- เม็กซิโก นิยม CT แบบ Bilateral มีการตกลงกัน Bilateral Trade ไม่ต่างกว่า 19 ครั้งแล้ว รัฐบาลมีศักยภาพในการจัดทำ เบียนในการสั่งเข้าและสั่งออกเพื่อควบคุมให้มีความสมดุลย์ในการค้า แม้เม็กซิโกจะผลิตน้ำมันแต่เนียมค้า เป็นเงินสดมากกว่า CT เนื่องจากสินค้าเกษตร ได้แก่ กาแฟ ไกโก๊ะ พร์ น้ำสีฟ้า และอาหารกับสินค้าอุดสาหกรรมบางประเทศ ได้แก่ สิ่งทอ รองเท้า เสื้อผ้าและแร่ที่ทำ
- ปรารากวัย นิยม CT นานานแล้ว แต่กำลังศึกษาถึงการได้เปรียบเสียเปรียบจาก CT และคงจะปรับปรุงให้เหมาะสมต่อไป
- เปรู ให้ความสนใจ CT นานาน แม้ว่าจะมีการค้า CT เกิดขึ้นเพียงไม่กี่รายการ รัฐบาลเปรูก่อสั่งวางแผนออกกฎหมาย CT สินค้าสำคัญสำหรับ CT ของเปรูได้แก่ สิ่งทอ ชิ้นส่วนอุปกรณ์รถ และแร่เทลก

- อุรุกวัย มีกฎหมายบังคับให้องค์กรารชฐานาลให้สิทธิแก่ผู้ค้าต่างชาติที่สามารถทำ Counterpurchase ในสินค้าประเภทเดียวกัน เช่น ผลไม้ และข้าว เป็นต้น

กลุ่มที่ 7 ทรัพย์เมือง เนื้อและหัว เลкарี่ เมียน

- แคนนาดา มีแนวโน้ม CT ในภาคเอกชนขนาดใหญ่และการซื้อยุทธิ์ในประเทศ
- ศิริกา กำลังพยายามขยายการค้า CT
- จามีก้า ได้ทำ CT โดยนำแร่ร่องรอยมาใช้และอุดมเมียนไปแลกรถยนต์

โดยมีนิยัติการค้าที่สำคัญโดยรัฐบาลเพื่อค้าแร่ทั้งสองชนิดนี้แบบ CT โดยเฉพาะ แลกรถยนต์ วางแผนขยายไปสู่สินค้าอื่น ๆ

กลุ่มที่ 8 ออสเตรเลีย

- ออสเตรเลีย ทั้งรัฐบาลกลาง และระดับผู้ว่าการรัฐ มีนโยบายทำ Offset การส่งออก เทคโนโลยีและกับการสั่งซื้อของจากประเทศอื่น ระดับรัฐบาลกลางต้องทำ Offset เมื่อสัญญาภาระสร้างมีมูลค่าเกินกว่า 1 ล้านเหรียญดอลลาร์สหราชอาณาจักร และเมื่อการสั่งเข้ามีมูลค่ามากกว่า 5 แสนดอลลาร์สหราชอาณาจักร

- นิวเซาธ์เวลส์ มีการทำ Offset และ Counterpurchase ในภาคเอกชนสำหรับงานประมูลที่ได้รับจากรัฐบาล เชิงมูลค่าเกิน 2 ล้านดอลลาร์นิวเซาธ์เวลส์ จะต้องทำ Offset ในรูปการร่วมมือกัน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การทำวิจัยร่วมกัน ความช่วยเหลือการตลาดและการผลิตในประเทศไทย นิวเซาธ์เวลส์และกับเครือข่ายมืออุตสาหกรรมพานิชภาคที่ 3 มูลค่า 18.7 ล้านดอลลาร์

การค้าแบบ CT กับประเทศไทยน่าสนใจด้วย ที่กล่าวข้างต้นพอจะมีส่วนทางที่จะบุกเบิกตลาดได้ ถ้าภาคเอกชนมีการค้าตามปกติอยู่แล้วอาจจะหาส่วนทางด้วยตนเอง CT ให้ได้ประโยชน์เพิ่มขึ้นก็อาจจะช่วยแก้ปัญหาดุลการค้าของประเทศไทยได้อีกทางหนึ่ง ข้อสำคัญจะต้องรอบคอบในการเจรจา โดยคำนึงถึงดันทุนด้วย ทั้งก่อนเจรจาและหลังการคัดลงอย่างละเอียด บางประเทศไทยจะต้องคิดต่ออย่างเงี่ยม ๆ เพราะ CT ยังไม่เป็นที่ยอมรับเป็นทางการ เพราะอาจก่อให้เกิดปัญหาการต่อต้านได้ในภายหลัง ส่วนการค้าขนาดใหญ่อาจจะต้องอาศัยรัฐบาลเป็นตัวกลางด้วย เพื่อความเชื่อใจกันทั้งสองฝ่ายในกรณีที่จำเป็น

๕. Countertrade บทสรุป

เนื่องจาก CT เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการค้าในปัจจุบัน จึงควรรับ เสนอข้อดี ข้อเสียและข้อเสนอแนะดังนี้

เหตุผลสนับสนุน CT

1. CT ช่วยให้ประเทศไทยขาดแคลนเงินสดทำการค้าได้
2. CT ช่วงชิงตลาดใหม่ด้วยข้อเสนอตีกันว่าในการพึงพาอาศัยกันทางการค้า
3. CT เพิ่มโอกาสทางการค้า ทำให้บริษัทข้ามชาติได้แหล่งวัสดุคุณภาพ และแน่นอนในระยะยาว
4. แรงกดดันทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ต้องการให้เกิดความสมดุลย์ทางการค้าและการส่งเสริมสินค้าออกห้าม CT ขยายตัวขึ้น
5. CT ลบจุดอ่อนความไม่ช้านาญในการตลาดในการเจรจาภัยบริษัทข้ามชาติได้ในบางกรณี
6. ช่วยให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น ความกดดันที่ทำให้ Coca Cola ต้องขยายโครงการผลิตซื้อขาย เชือ เทศนิค เบี้ยนชันในตุรกี สร้างโรงงานผลิตทางนมที่เหลือจากการทำเนย (Whey) ใน USSR และต้องส่งออก Polish Beer ไปอิเ莲ด์
7. CT ช่วยลดการขยายตัวของหนี้ต่างประเทศในประเทศไทยที่มีหนี้สินมากทำให้อนาการผู้ให้กู้คิดถึงกำลังการขยายสินค้าส่งออกของประเทศไทยหนึ่งมากขึ้น การบริหารสิน เชือของโลกจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นและทรัพยากรถูกใช้ประโยชน์ดีขึ้นกว่าเดิม
8. ในขณะที่ราคาในตลาดโลกยังไม่แน่ CT จะช่วยให้การผลิตและราคาเมืองไทยสภาพได้มากส่วน
9. CT แบบยืดหยุ่นในระยะยาวหลายปี โดยมีการ Swing จะทำให้ trade มีความมั่นคงขึ้น

10. CT ช่วยบริษัทข้ามชาติทักษะหนี้ประเทศไทยได้

11. CT เป็นธุรกิจใหม่ที่สามารถทำกำไรให้แก่ผู้เกี่ยวข้องได้

เหตุผลคัดค้าน CT

1. ขัดต่อกฎหมายการค้าเสรีตามที่ระบุไว้ในข้อตกลงของ GATT = General Agreement on Tariffs and Trade, OECD = The Organization for

Economic Cooperation and Development ซึ่งสนับสนุน Multilateral Trading System ยังจะเป็นผลเสียด้วยประการที่ระบุไว้ของทุกฝ่าย CT ขัดขวางการเดินทางการค้า ทำให้เกิดลักษณะกั้นทางการค้ามากขึ้น

2. CT มีคืนทุนสูง เสียเวลา ไม่แน่นอน ไม่ยุติธรรมสำหรับบริษัทการค้าเล็ก ๆ เป็นส่วนหนึ่งของสังคมปัจจุบัน ราคาสินค้าเข้ามายังสูง เพื่อชดเชยกำไรส่วนต่างๆ ที่ต้องจ่ายให้กับสินค้าส่งออก สูงส์ง เนื้อหาจะเสียเปรียบในระยะยาว

3. CT อาจทำให้เกิดการทุ่มสินค้าคุณภาพห้ามออกสู่ตลาด (dumping) เมื่อคู่ค้านำสินค้าแลกเปลี่ยนที่ไม่ต้องการไปขายลดราคา ทำให้สินค้านั้นราคาตกในตลาดโลก ซึ่งผู้ขายจะเสียเปรียบมาก

4. CT ทำให้ลดขาดประสีทธิภาพ เนื่องจาก เป็นการค้าที่ลະเลຍความสำคัญของราคา

5. CT ช่วยให้ประเทศที่ประสบปัญหาด้านการค้าต่างประเทศปรับปรุงเวลาแก้ไขปัญหาที่แท้จริงของระบบเศรษฐกิจอาจทำให้ความเร็วรายขยายตัวมากขึ้นจนแก้ไขได้ยากต่อไป

6. CT อาจทำให้ผู้ซื้อต้องรับสินค้าที่ขายได้ยาก ทำให้เกิดการสูญเปล่า เช่น บริษัท Control Data Corp. ขายคอมพิวเตอร์ให้รัสเซียและซื้อการ์ดคริสตมาส์ตรา made in USSR ซึ่งผู้บริโภคไม่ชอบใจ Coca Cola ต้องซื้ออ่างอาบน้ำจากญี่ปุ่นตะวันออกและนำผู้ด้อยคุณภาพจากจีนมาเก็บไว้ในล็อกเฉย ๆ เมื่อเวลา่าน

7. บางประเทศอย่าง CT หลบเลี่ยงเจ้าหนี้ เพราะ CT เป็นรายรับจากการส่งออกที่ไม่มีลักษณะ เป็นเงินสดซึ่งถูกบังสนิท ชาระหนี้ เช่น บรานชิลและเม็กซิโก

ข้อพึงระวังในการค้า CT

1. CT ไม่ใช่เกมสำหรับมือสมัครเล่น แม้แต่ผู้ชำนาญการก็อาจพบว่าการเจรจาจะประสบความสำเร็จ เพียงหนึ่งในสิบครั้งก็ต้องควร น้อยครั้งที่การเจรจาสำเร็จ แต่ต้องเสียประโยชน์ที่ราคาแพง เกินไปและต้องทุ่มเทความพยายามมากจนเกินคุ้ม

2. CT มีความเสี่ยงสูง เพราะต้นทุน CT ไม่อาจคาดเดาได้แน่นอน ในขณะที่เกี่ยวข้องกับปริมาณสินค้าจำนวนมากที่มีมูลค่าสูง แต่ไม่สามารถสร้างกฎหมายเบ็ดเสร็จที่บังคับที่แน่นอนทั้งในเรื่องของขอบเขตของสินค้า คุณภาพและราคาระยะเวลาของข้อตกลง รูปแบบของสัญญา ฯลฯ ทำให้ข้อตกลง CT ต้องล้มเหลวเป็นจำนวนมาก

3. ภาคเอกชนที่ทำการค้าขนาดใหญ่เท่านั้นจึงเข้าร่วมกับ CT ได้ เพราะต้องเกี่ยวพันกับสินค้าจำนวนมากต้องอาศัยโภดังสินค้าขนาดใหญ่ที่บริษัทขนาดเล็กอาจจะไม่มีความชำนาญพอ ต้องพึ่งพาบริษัทใหญ่ ๆ ในด้านการติดต่อต่อตกลง ดังนั้น จะต้องมีผู้ร่วมมือหลายฝ่าย ได้แก่ บริษัทการค้าระหว่างประเทศ นายหน้า ศัวแทน ธนาคาร และผู้ช่วยที่ด้านการตลาด อาจทำให้เสียต้นทุน เป็นค่าธรรมเนียมแก่บุคคลที่สามมากขึ้น

4. ต้นทุนที่ผู้ส่งออกไม่คาดหวังอาจจะเกิดจากการลดราคา เพื่อที่จะทำความตกลง CT ให้ได้บางครั้งจะต้องพยายามดักว่าราคาจะริงร้อยละ 2-3 ส่วนหักสินค้าชั้นดีและอาจสูงเป็นร้อยละ 25-30 ส่วนหักสินค้าด้อยคุณภาพ แม้ว่าผู้ส่งออกพยายามจะบวกเพิ่มกำไรไว้ในราคายาวย เพื่อให้คุ้มต้นทุน แต่ข้อจำกัดในการแข่งขันอาจทำให้ผู้ขายเลิกลงความตั้งใจได้ง่าย ๆ

5. ผู้ส่งออกห้องแห่ใจว่า CT เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการส่งออก บางครั้งการเจรจา CT เ雷ย์ที่เดียวก็อาจได้ประโยชน์แต่ก่อนอื่นผู้ส่งออกควรจะสืบข้อมูลต้นทุนและการล่าช้าของ CT ให้แน่ชัดก่อนตกลงราคา ข้อตกลงก็ควรจะแยกสัญญาส่งออกและสัญญา CT ให้ชัดเจน บางครั้ง CT ก็ถูกบังคับไว้เป็นกฎเกณฑ์แน่นอน แต่ส่วนใหญ่มีการเจรจาเป็นกรณี ๆ ไป

6. ข้อตกลงในสัญญาต้องระบุสินค้าที่เลือกไว้แล้วอย่างพอดีชัดเจน ณ ราคาและระยะเวลาหนึ่ง ถ้าสินค้าที่ผู้ส่งออกจะนำไปท่า CT ไม่เป็นที่ต้องการในตลาดนั้นมากนัก ผู้ส่งออกจะต้องถูกบีบให้ยอมรับสินค้าที่ผู้ซื้อต้องการขายอย่างมาก เพราะเป็นสินค้าที่มีปัญหา ผู้ส่งออกจะต้องพยายามตกลงให้ข้อกำหนดสินค้าที่ทำ CT ให้กว้างขึ้น มีคุณภาพที่ขายได้ มีจำนวนเพียงพอในระยะเวลาข้อตกลง และราคาแข่งขันได้ในตลาดโลก โดยการเพิ่มเงื่อนไขให้ครอบคลุม เรื่องนี้ด้วย

7. ผู้สั่งออกควรคำนึงถึงตลาดของสินค้าที่ตนนำไปทำ CT สินค้าที่มีปริมาณมากอาจทำให้ประเทศญี่ปุ่นนำไปทุ่มตลาดและเกิดมีภัยทางด้านกฎหมายการป้องกันการทุ่มตลาดและข้อจำกัดการส่งเข้าบางประเทศในประเทศญี่ปุ่น สัญญาจึงต้องคงอยู่เช่นเดิม ว่าจะขายสินค้าที่ไหนอย่างไร

8. การคง CT ในบางประเทศที่เป็นกลางต่อระบบมี ต้องระวังให้ทุกฝ่ายในประเทศญี่ปุ่นยอมรับและสัญญาต้องยึดหยุ่นพอกลับอนาคตที่มองไม่เห็น ถ้าข้อตกลงได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลของประเทศญี่ปุ่นแล้วก็จะทำให้ CT สามารถโดยง่ายขึ้น ข้อตกลงต้องเป็นบทลงโทษในการไม่ปฏิบัติตามสัญญาสืดส่วนค่าปรับตามปกติจะมีตั้งแต่ร้อยละ 10 - 50 ของมูลค่าสินค้าที่ทำ CT การทำสัญญาค้าประภากบทลงโทษจากธนาคารสามารถตกลงกันได้ เป็นข้อกำหนดแยกจากสัญญา CT

ข้อเสนอแนะในการทำ CT

1. ต้องสร้าง Specialist CT ในบริษัทการค้าระหว่างประเทศขนาดใหญ่และองค์กรธุรกิจ
2. ธุรกิจต้องร่วมมืออย่างจริงจังซึ่งกันและกัน เมื่อในกรณีพัฒนา
3. ธุรกิจต้องมีส่วนช่วยเหลือ เอกชนบ้าง เพื่อการแทรกแซงระดับธุรกิจจะช่วยให้ความยากลำบากและความไม่เข้าใจกันระหว่างคู่ค้าบรรเทาลงได้
4. บริษัทเล็ก ๆ ควรจะทำ CT ผ่าน Trading House ใหญ่ ๆ เพราะความเสี่ยงสูง เพราะ CT ต้องอาศัยญี่ปุ่นขยายขอบขายสินค้าที่กว้างขวางและความร่วมมือจากหลายฝ่าย ประเทศไทยพัฒนาอาจใช้ Trading House ใหญ่ ๆ ในต่างประเทศทำ CT ได้ เช่น Phibro, Cargill เพื่อประสานสินค้าที่ต้องการทำ CT

5. การเจรจา CT ต้องมีประสิทธิภาพสูง ต้องคำนึงถึงบทลงโทษ ยอดขาย สินค้า ชนิด และระยะเวลาให้รอบคอบ

6. การทำ CT ต้องคำนึงถึงการขยายสินค้าที่มี Value Added สูงด้วย
7. เมื่อมีข้อเสนอแนะการทำ CT อาจทำได้โดยสถาบันการเงินในประเทศทั้งค้านการทำ CT แบบ L/C ธรรมดายังคงมีผลลัพธ์เช่นเดิม แต่ก็ควรมีสถาบันขนาดใหญ่จาก

ค่างประ เทศมีส่วนร่วมในการยืนยัน L/C หรือเป็น Trustee ด้วยการท่า CT จึงจะ

รายรื่น

๘. ควรมีสถาบันประกันสินเชื่อไว้วัสดุรองการท่า CT ด้วย

๙. ความเสี่ยงในการศึกษาภัยตั้งแต่ร้อยละ ๑ ร้อยละ ๑๐๐ ถ้าความ

เสี่ยงมากเกินไปก็ไม่ควรยอมรับ

ในโลกนี้จุบัน CT ได้แสดงให้เห็นว่า เป็นระบบการค้าสำคัญที่ก่อให้เกิดประโยชน์ได้สำหรับหลายประเทศ เกินกว่าที่ใจจะมองข้าม ทราบได้จากนักของโลก เสียงคงประกาย เมื่อประ เทศที่เข้มแข็งไม่เห็นใจประ เทศที่อ่อนแอด ที่จะเป็นอยู่เองที่จะต้องมีการป้องกันตัวเอง ก็ต้องมีการป้องกันตัวเอง เช่นเดียวกัน เช่นนี้ก็สังสัย เห็นอนกันว่าจะ มีอะไรเกิดขึ้นอีก

บรรณานุกรม

1. Claudot, Henry ; Countertrade ; paper presented at a National Workshop on Trade Expension Between Thailand and SCEE, Feb. 1984.
2. Department of Trade and Industry, United Kingdom ; Countertrade : some Guidance for Exporters.
3. Dizard, John ; Is Countertrade Worth the Effort ? ; Institutional Investor ; Jan. 1982.
4. Helmut, J. Ferena : Payment Practice in Countertrade ; Lecture Prepared for Countertrade seminar, April 1985.
5. Mills, Dominic ; Traders lose their grip on the Countertrade crown. Euromoney Trade Finance ; Feb. 1985.

6. Talerngsri, Prayoon ; Toward Countertrade Policy in Thailand ;
at a Seminar on Countertrade, April 23, 1985, Royal
Orchid Sheration Hotel.
-

จาก : วารสารเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด

มิถุนายน 2528 หน้า 394 - 346